

Cristina Granbom

Socialnämnden 2021-09-22

Upphandling av insatserna korttidsvistelse, korttidstillsyn och daglig verksamhet enligt LSS

Ärende

Socialnämnden behöver upphandla insatserna 9:6 korttidsvistelse, 9:7 korttidstillsyn och 9:10 daglig verksamhet enligt LSS då nuvarande ramavtal går ut.

Socialförvaltningen rekommenderar socialnämnden att fatta ett inriktningsbeslut om att välja LOV (Lagen om valfrihetsystem) som upphandlingsform för 9:6 korttidsvistelse, 9:7 korttidstillsyn och 9:10 daglig verksamhet enligt LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) samt ge socialförvaltningen i uppdrag att ta fram förfrågningsunderlag och en lämplig ersättningsmodell inför upphandlingen.

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar enligt tjänsteutlåtande SN 2021/0032 daterat 2021-09-03 att:

1. Fatta ett inriktningsbeslut om att välja LOV som upphandlingsform för 9:6 korttidsvistelse, 9:7 korttidstillsyn och 9:10 daglig verksamhet enligt LSS.
2. Ge socialförvaltningen i uppdrag att ta fram förfrågningsunderlag samt en lämplig ersättningsmodell inför upphandlingen.

Bakgrund

Kommunens vision är att Danderyd ska vara Sveriges bästa kommun att leva, bo och verka i. Ett av kommunens löften till invånarna är att de kommunala tjänsterna ska hålla hög kvalitet och erbjuda stor valfrihet. Samtidigt ska god ekonomisk hushållning vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet. Kommunens verksamheter ska samverka, sträva

Cristina Granbom

efter en långsiktig hållbar utveckling och göra rätt prioriteringar för att nå effektivitet.

Insatser enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) LSS har sedan 2011 upphandlats i form av ramavtal enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling).

I samband med att nuvarande ramavtal för 9:6 korttidsvistelse, 9:7 korttidstillsyn och 9:10 daglig verksamhet enligt LSS går ut har socialförvaltningen gjort en förstudie i syfte att utreda förutsättningar och aspekter för val av lämplig upphandlingsform.

De former som bedöms kunna vara aktuella är ramavtals upphandling via LOU eller upphandling via LOV (Lagen om valfrihetssystem). Socialnämnden har tidigare (2010) tillsammans med nordostkommunerna utrett vilka insatser som kan lämpade att upphandla enligt LOV. Lagen var då ny. Utredningen visade då att insatserna daglig verksamhet, ledsagarservice och avlösarservice kunde vara lämpliga för upphandling enligt LOV. Kommunfullmäktige ställde sig positiv till det enligt ett beslut 2012. Intresse från utförare fanns dock inte i tillräcklig omfattning och insatserna avlösarservice och ledsagarservice utförs av kommunens egen regi. Insatsen daglig verksamhet kom därför att ingå i det kommungemensamma ramavtalet som upphandlats enligt LOU och som innefattade flera LSS-insatser.

Socialförvaltningens utredning

Socialförvaltningen har inhämtat och analyserat uppgifter från Sveriges Kommuner och Regioner SKR, Kolada, Konkurrensverket, Upphandlingsmyndigheten och från jämförelsekommunernas hemsidor.

I ett nationellt perspektiv kan det konstateras att Danderyd kommuns kostnader för samtliga LSS insatser ligger på en högre nivå både generellt samt gentemot de jämförelsekommunerna. Jämförelsekommunerna är Lidingö, Lomma, Nacka, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Tyresö, Täby, Vallentuna, Vellinge och Österåker.

Samtliga jämförelsekommuner som har infört LOV har lägre genomsnittskostnader än Danderyds kommun men samtidigt är dessa genomsnittskostnader högre än det nationella genomsnittet.

Dock kan inga direkta samband mellan upphandlingsform, kostnader och/eller kundnöjdhet utläsas utav statistiken från Kolada.

Utifrån uppgifter från Konkurrensverket och Upphandlingsmyndigheten kan likheterna och skillnaderna mellan de två möjliga upphandlingsformerna sammanfattas enligt nedan:

Cristina Granbom

LOU	LOV
Flera annonsplatser	Annonser enbart på Valfrihetswebben
Uppskattad volym ska anges	Ingen volym ska anges
Ersättningen kan variera leverantörer emellan	Alla får samma ersättning
Anbud lämnas under en särskild tid	Ansökan kan lämnas löpande
Anbudsutvärdering och tilldelning	Alla som uppfyller kraven blir godkända. Inte möjligt att begränsa antalet utförare.
Avtal tecknas efter avtalsspärr	Avtal tecknas direkt.
Små möjligheter att ändra i upphandlingsdokument eller avtal	Möjligt att ändra i förfrågningsunderlag och avtal
Avtalsuppföljning behöver genomföras	Avtalsuppföljning behöver genomföras
Efter avtalstid – ny upphandling	Efter avtalstid ansöker leverantören på nytt (om det inte är tillsvidare avtal)
Valfrihet genom den enskildes val eller behov	Valfrihet genom den enskildes val eller behov
	Ickevalsalternativ måste finnas

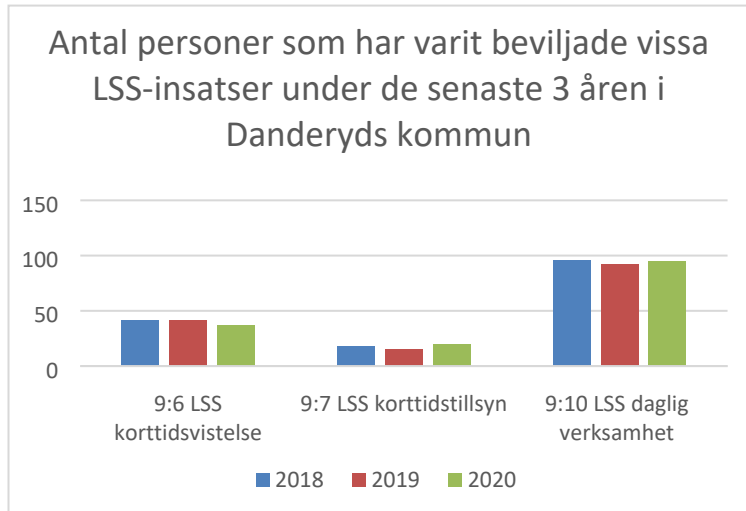
Utvecklingsstrategier och ansvariga upphandlare från Lidingö, Solna, Täby och Österåker har blivit tillfrågade om sina erfarenheter och upplevda fördelar och nackdelar med båda upphandlingsmetoderna:

Varken LOV eller LOU täcker samtliga individuella behov då personalkrävande brukare med svåra funktionshinder behöver speciella lösningar vilket leder till parallella individavtal.

LOV upplevs generellt erbjuda mer flexibilitet jämfört med LOU både i möjligheten att ändra i förfrågningsunderlag och avtal, få in nya utförare i systemet samt när det gäller verkställigheten av insatserna.

LOV innebär mer administrativt arbete kring avtal, ersättningar och fakturor och flera av de tillfrågade kommunerna har behövt omorganisera, specialisera och förstärka arbetsgruppen.

Cristina Granbom

Antalet personer med aktuella LSS insatser och som upphandlingen kommer att beröra är relativt begränsat och har varit relativt stabilt under de senaste åren.

Analys

Båda upphandlingsmetoderna bedöms möjliga. Upphandling enligt LOV bedöms dock som lämpligast huvudsakligen på grund av flexibiliteten kring att ta in nya utförare samt ändra i förfrågningsunderlag och avtal, något som saknas i LOU.

En annan fördel med LOV är att alla utförare får samma ersättning något som leder till bättre kontroll över kostnaderna.

LOV ger möjlighet för utförarna att komma in och gå ut ur systemet med lätthet medan ett ramavtal låser både uppdragsgivare och utförare under flera år. Då LOV är vanligt förekommande i grannkommunerna så finns det förutsättningar för att få in tillräckligt många utförare i systemet.

Det finns också ett uttalat intresse från de LSS-berättigade i Danderyds kommun av att själva få välja den verksamhet som de är intresserade av.

Ekonomi

Statistiken från SKR ger ingen entydig bild av vilken av dessa upphandlingsformer som ger mervärde för pengarna.

LOV erbjuder dock en flexibilitet att ändra i förfrågningsunderlag och avtal som saknas i LOU men kräver samtidigt merarbete i form av administration.

Cristina Granbom

Oavsett upphandlingsform behövs en noggrann genomlysning och revidering av nuvarande ersättningssystem, förfrågningsunderlag och rutiner för uppföljningar. Detta bedöms kunna leda till en bättre kontroll samt en minskning av kostnaderna för 9:6, 9:7 och 9:10 LSS.

Kvalitet

Kvalitet och kundnöjdhet visar sig inte vara direktkopplade till upphandlingsformen i sig utan har att göra med själva utförandet av tjänsterna, något som kan påverkas genom kravställandet i förfrågningsunderlaget samt genom regelbundna och noggranna uppföljningar.

Socialförvaltningens yttrande

Mot bakgrund av ovanstående rekommenderar socialförvaltningen att socialnämnden fattar ett inriktningsbeslut om att upphandla 9:6 korttidsvistelse, 9:7 korttidstillsyn och 9:10 daglig verksamhet enligt LSS med stöd av LOV.

Socialförvaltningen föreslår också att socialnämnden ger socialförvaltningen i uppdrag att ta fram förfrågningsunderlag samt en lämplig ersättningsmodell inför upphandlingen.

Britt-Marie Ekström
socialdirektör

Handlingar i ärendet

SN 2021/0032

Upphandling av insatserna korttidsvistelse, korttidstillsyn och daglig verksamhet enligt LSS